

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Вокально-хорового мистецтва»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЦЕНІЧНИЙ РУХ

Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»

**Дніпро
2019**

Інформація про викладача	
ПІБ	Задорожна Світлана Василівна
Посада	викладач кафедри «Вокально-хорового мистецтва» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки
Місце роботи	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки
Адреса кафедри	м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб. 352
Контакти	0951022790
E-mail	Svz1022790@gmail.com
Консультації Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри
Місце	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки, м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб. 352

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сценічний рух» спрямована на розкриття творчих здібностей і розвиток психофізичних можливостей природного апарата здобувачів вищої освіти, виховання пластичної культури виконавця, набуття початкових вмінь підвищувати і творчо використовувати пластичну виразність виконавців. Основними завданнями навчальної дисципліни «Сценічний рух» є всебічний розвиток тіла шляхом різноманітних тренувань; усунення індивідуальних фізичних і психічних недоліків; розширення діапазону рухових можливостей; уміння вибудовувати пластичні фрази і діалог з партнером на основі набутих навичок.

	Години	Кредити
Курс 1; семестри 1-2		
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4
практичні заняття	40	
самостійна робота	80	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сучасні естрадні концерти тяжіють до видовищності, тому особливе значення має робота над сценічним образом. Тому вправи з дисципліни «Сценічний рух» використовуються для найповнішого розкриття художнього образу : пластика (танець або його елементи), пози, театралізована дія тощо. Слід домагатися свободи та невимушеності музично-рухових вправ. Основне завдання — розвиток спостережливості, вольових якостей, уяви, творчої ініціативи, емоційної чутливості художньої вигадки

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

1. Пізнавальної, що забезпечує ознайомлення з кращими зразками світової й вітчизняної естрадної музичної культури; різними стилями естрадного танцю та манери рухів.
2. Практичної, що сприяє оволодінню навичками співу з мікрофоном та під оркестрове звучання; набору різноманітних сценічних рухів (жести, поводження з мікрофоном, ритмізована хода, танцювальні рухи та композиції).
3. Творчої, що забезпечує формування пластичної та художньої виразності поз і рухів; створення еталонного уявлення про основні прийоми відтворення образу засобами музики, співу, танцю, сценічного руху та жесту.
4. Соціальної, що сприяє вихованню громадянської свідомості, національної гідності через виконання кращих творів вітчизняної музики; формуванню навиків професійної взаємодії в колективі, прагненню до створення комфортного, доброзичливого клімату.

3.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основними завданнями навчальної дисципліни «Сценічний рух» є всебічний розвиток тіла шляхом різноманітних тренувань; усунення індивідуальних фізичних і психічних недоліків; розширення діапазону рухових можливостей; уміння вибудовувати пластичні фрази і діалог з партнером на основі набутих навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: закони руху на сцені і закони управління апаратом втілення; методику виконання комплексу вправ фізичного тренінгу.

вміти: скласти і виконувати комплекс вправ фізичного-тренінгу; виконувати вправи для розвитку координації рухів; виконувати спеціальні вправи для розвитку виразності рук; опанувати нові рухи, набувати нові уміння і навички у процесі занять; розширяти діапазон рухових можливостей; користуватися своїм фізичним апаратом (руховими уміннями і навичками) для досягнення творчої мети.

4.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації: • словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда; • наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; • практичні: вправи;

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача;

5) самостійна робота студентів: розробка і виконання індивідуальних навчальних тренінгів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

2)

5.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I семестр

Модуль I.

Змістовий модуль 1.

Пластичність.

Тема 1. Скульптурність тіла в русі і статиці

Поняття скульптурності, Естетичні вимоги до будови тіла і осанки виконавця. Найпоширеніші недоліки осанки і засоби їх ліквідації. Характерність ходи і статичних положень тіла. Безперервність рухів - одна з загальних навичок, що характеризують пластичну культуру виконавця.

Тема 2. «Крупний план руху»

«Крупний план руху» - локальний рух однієї частини тіла при загальній статиці. Композиційні прийоми побудови руху - ексцентричний і концентричний, їх змістовий та емоційний ефекти (концепції Ф.Дельсарта та Вс.Мейєрхольда). Вправи: коригуючі (виправлення осанки і ходи). Тренування ходи по прямій, з поворотами на ходу, з зупинками, зі зміною напрямку і темпу; на тренування навичок перервності та безперервності в рухах (у повільному і дуже повільному темпах, у нешвидкому і в дуже швидкому, з несподіваним і поступовим переходом від руху до статики і навпаки); на тренування умінь виконувати рухи окремими частинами тіла (рукою, ногою, шиєю, очима, пальцями і т.п.) при повній нерухомості інших. Тренування умінь локалізувати рух в окремих групах м'язів і переводити його з одної групи в іншу;

Модуль II.

Змістовий модуль 1

Пластична виразність діючих рук.

Тема 1. Жест як один із засобів вираження дії.

Єдність форми та змісту жесту. Жест-ілюстративний, семантичний, емоційний. Сила, швидкість, амплітуда руху. Залежність змісту жесту від сили, швидкості та амплітуди виконавця. Якісна характеристика рухів і емоціональна виразність жесту.

Тема 2. Шляхи удосконалення пластики рук

Вправи:

- на розвиток рухливості пальців, кисті, ліктів, плеча, суглобів і всієї руки в цілому;
- на симетричні та асиметричні рухи правої і лівої рук (моторного, танцювального або стилізованого характеру);
- побудовані за принципом взаємодії обох рук або їх протидії (стиснути - розтягнути обома руками, притягнути - відштовхнути; або правою рукою - до себе, лівою - від себе і ін.);
- рухи із зміною сили, розміру, темпу одних і тих же рухів як вияв залежності змістового і емоційного значення жесту.

Семестр II

Модуль III.

Змістовий модуль 1. Ритмічність.

Тема 1. Розвиток ритмічності.

Ритм як закономірне співвідношення частин, що творять органічну єдність цілого. Ритмічність як здатність людини створювати, виявляти і сприймати ритм. Метр, ритм і темп у різних видах мистецтва (музика, поезія, образотворче мистецтво, театр).

Тема 2. Темпоритм сценічної дії

Визначення К.С. Станіславського “умовного” і “органічного” темпоритму. Темп і ритм руху. Слухове, зорове і м'язове сприймання темпоритму. Ритмічність як навички просторово-часової організації руху. Ритмічна пам'ять. Рух ритмічний і ритмізований. Ритмічний малюнок образу (ритмічна партитура). Умовність пластики у сценічному мистецтві. Внутрішня характерність образу та її пластичний вияв. Сильова і жанрова окресленість рухів. Відбір пластичних засобів за ознаками стилю і жанру.

Модуль IV

Змістовий модуль 1. Стилїстика рухів роботи з партнером

Тема 1. Володіння м'язового апарату тіла

Значення виразності тіла для роботи на сцені. Володіння м'язовим апаратом. Вправи на гнучкість та відчуття простору і часу. Відчуття пластичності та напруження в тілі.

Тема 2. Етюди для роботи з партнером

Розвиток синхронності дій та відчуття партнера в етюдній роботі.
Імпровізація в етюдах.

6.РОЗПОДІЛ БАЛІВ

2Курс

1 семестр		2 семестр	
Залікова програма Змістовий модуль 1	Сценічний рух Змістовий модуль 2	Залікова програма Зм Змістовий модуль 3	Сценічний рух Змістовий модуль 4
30%	70%	30%	70%
100%		100%	

I і III змістовні модулі кожного семестру передбачають виконання 1-го оперного (опереткового) уривку, який оцінюється - 100б., (30 % семестрової оцінки).

II і IV змістовні модулі кожного семестру передбачає виконання 2-х оперних (опереткових) уривків, які оцінюються так само – 100 б. та результат дорівнює 70% відсоткам семестрової оцінки.

Семестрова оцінка підраховується наступним чином:

$$A \times 0.3 + B \times 0.7,$$

Де **A** - оцінка I(III) модулю,

B- оцінка II(IV) модулю.

7.КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

A. Студент повинен продемонструвати під час виступу: вокально-технічний зріст та загально-музичний розвиток; емоційно-фізичну витривалість; грамотне прочитання та глибоке усвідомлення художнього замислу виконуваних творів, їх стильових відмінностей та особливостей.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B

B. У випадках коли студент добре знає та виконує вокальну програму, демонструє певний вокально-технічний розвиток та рівень програми. Можливе нестабільне емоційне напруження, втрата деяких технічних напрацювань або цілісної музичної форми.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	74 – 81	C

C. Студент добре володіє текстовою структурою вокального твору. Виконуючи вокальний твір не розкриває його художньо-образний зміст, не дотримується авторських ремарок та не проявляє необхідного творче-емоційного наповнення.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D

D. Якщо рівень програми студента не відповідає вимогам курсу або вокально-технічне виконання досить посереднє, без явного загальномузичного розвитку.

Можлива емоційно-фізіологічна нестабільність, слабка витривалість.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	60 – 63	E

E. Студент має слабка сформоване художнє мислення, що не дозволяє виконати вокальну програму належним чином. Не має необхідного усвідомлення особливостей вокальних жанрів.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

FX. У випадках, коли студент не володіє вокальними навичками або демонструє їх з помилками та частково. Припускається текстових, інтонаційних та ритмічних помилок. Часткова або повна вокально-технічна невідповідність до виступу.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34	F

F. Студент виконує лише частину вокальної програми. Виконавський підхід та власне відношення до музичного твору без зацікавленості будь-яких професійних здобутків. Вокально-технічна база – незадовільна.

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бурназова В.В. Виконавська самостійність у системі формування професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців мистецьких дисциплін як фактор їх професійної самореалізації : колективна монографія / Мартиненко О. В. та ін. ; за ред. А. І. Омельченко. Мелітополь : Видавець ПП Скребейко П. В., 2019. 361 с. С 72-87.

2. Корнішева Т.Л. Виконавська культура як предмет розгляду з позицій діяльнісного підходу Międzynarodowa Naukowo-Praktyczna Konferencja «Badania podstawowe i stosowane: wyzwania i wyniki» (30.08.2016 - 31.08.2016) – Warszawa. 2016/8. Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour» с. 25-29.

4. Кох И.Э. Основы сценического движения. [Текст] / И.Э.Кох. — СПб.: «Планета музыки»: «Лань», 2010. 566 с.

5. Яркіна І. Ю. Вокально-інструментальний ансамбль у стилі funk : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 — муз. мистецтво / І. Ю. Яркіна ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2016. — 20 с.

Допоміжна

1. Станиславский К.С. Актёрский тренинг [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский. — СПб, 2010.

2. Элькис Г.Я. О пластическом тренаже актёра [Текст]: из опыта педагога / Г.Я. Элькис. — К.: Мистецтво, 2005. — 115 с.

Інформаційні ресурси

1. Белякова Н. Т. Фигура, Грация, Осанка: <http://ivanstor.narod.ru/fgo/index.htm>

2. Вправи на розвиток пластичності: <http://www.godmol.ru/sport>
Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435/

3. Основи сценічного руху: <http://bookitut.ru/Osnovy-scenicheskogo-dvizheniya.html>

4. Сценичний рух — основа органічної поведінки: <http://book.net/index.phpbid=22517&chapter=1&p=achapter>

5. Книги, статті, учебники по мастерству актера, сценической речи, сценическому движению, истории театра: <http://www.krispen.narod.ru/knigi.html>